

Help de baan de winter door

Ook in de winter is het onderhoud op verschillende banen lang niet altijd hetzelfde. Groen&Golf bezocht daarom twee banen die duidelijk van elkaar verschillen om verschillende aspecten van het winteronderhoud in beeld te brengen.

TEKST EN FOTO'S: MARTIN SMITS

Geen golfbaan is hetzelfde en ook het onderhoud in de winter is daarom op iedere baan weer verschillend. Maar om een duidelijker inzicht in de grootste verschillen te krijgen zijn een typische bosbaan op zandgrond en een polder-parkbaan op klei als voorbeeld genomen. Groen&Golf sprak met René Deelen, hoofdgreenkeeper op de Wouwse Plantage in Brabant, en Jörg Rooze, hoofdgreenkeeper op de Goese Golf op Zuid-Beveland.

De Wouwse Plantage is nu 26 jaar oud en een typische bosbaan. De Goese Golf is nu tien jaar oud en meer het type polder-parkbaan. Daar groeiden tien jaar geleden nog suikerbieten en aardappelen. Beide banen zijn 18 holes par 72 en het toeval wil dat beide hoofdgreenkeepers er al vanaf het eerste jaar van de baan werken en de baan en zijn geschiedenis daarom op hun duimpje kennen.

Warm of koud

Een groot verschil tussen een baan op het zand of op klei langs de kust is de afkoeling in de nacht. Vooral op het eind van de zomer is dat merkbaar. Zand koelt veel sneller af en dan wordt de grasgroei ook al snel minder. Op een baan als de Goese Golf is er veel invloed van de Oosterschelde. Er staat altijd wind en de Oosterschelde zorgt voor een nivellering van de temperaturen. Het water in de

Op de Wouwse Plantage start het uitmaaien van de wintergreens in begin september (foto vorige pagina). Op de Goese Golf liggen ze permanent. Beide banen gebruiken de wintergreens alleen als het echt niet anders kan.

René Deelen werkt op de Wouwse Plantage het hele jaar rond met totaal zes mensen. In de winter is er net zoveel werk als in de zomer, vooral vanwege het snoeiwerk. De Wouwse Plantage doet vrijwel alles zelf en heeft daar ook de machines voor.

vijver voor het clubhuis van de Goese is Oosterschelde water en dus zout, maar ook lange tijd relatief warm. Maar ook de wind van zee zorgt voor een mild klimaat. Vergeleken met een bosbaan groeit het gras er langer door waardoor de bemesting iets later wordt afgebouwd, maar in het voorjaar komt de groei weer later op gang. Wat bemesting betreft komt de grote lijn op hetzelfde neer. Naar de winter toe wordt het gras afgehard door meer kali te strooien. Autumn is op beide banen daarvoor de geijkte meststof. Op de Goese wordt in de winter vivi-kali gestrooid. Dat is een pure kali op organische basis. In de zomer werkt de Goese met DCM mix 5 als organische meststof voor de basis van de bemesting. Maar behalve de temperatuur speelt op een bosbaan schaduw een belangrijke rol. Op de Wouwse Plantage liggen delen van de baan lang in de schaduw. Enkele greens liggen zelfs de hele dag in de schaduw. Dan is mos een probleem dat door het strooien van ijzersulfaat, soms zelfs puur,

Jörg Rooze is sinds 5 jaar hoofdgreenkeeper op de Goese Golf en heeft samen met de collega's vooral het beluchten op alle delen van de baan flink aangepakt. In de winter worden de te veel gewerkte uren gecompenseerd met een vrije dag. Aanbrengen of vervangen van plantvakken heeft nu nog prioriteit boven snoeiwerk.

Typisch voor een zandbaan is het engerlingenprobleem. Op de Wouwse Plantage worden in september daarom altijd wel een aantal stukken opnieuw ingezaaid om er in het voorjaar weer groen en vlak bij te liggen.

Kenmerkend voor een bosbaan en zeker op de Wouwse Plantage is het lastige probleem van de dennenappels, en vooral dennennaalden. Het hele jaar door is daar last van, net als constante schaduw op een aantal greens.

wordt bestreden. Op schaduwplekken is in het najaar de stand van het gras snel een stuk holler. Verticuteren kan dus niet te laat in het seizoen, maar moet dan beslist gebeuren als de groei er nog goed in zit. Hoe belangrijk de ligging van de baan is, blijkt op de Wouwse Plantage ook op het deel van de baan dat pas later is aangelegd op grond die eerder geen bos maar gewone landbouwgrond was. Daar groeit het gras toch anders en is er bijvoorbeeld veel meer viltvorming.

Lucht

Klei zoals op de Goese Golf of zand zoals op de Wouwse Plantage, beide hebben last van verdichten. Maar door het verschil in grondsoort verschilt de aanpak in zijn details. Op de Goese is lang geworsteld met gebrek aan lucht in de grond. Dat is met beluchting een stuk verbeterd. Op de fairways wordt de laatste vijf jaar een keer eind september tot begin oktober geschudfreesd en in het voorjaar nog een keer herhaald. En door inzaaien van Engels raaigras in plaats van roodzwenk en veldbeemd is het viltprobleem een stuk minder geworden. Bovendien wortelt het raaigras beter. Om lucht in de grond te houden en omdat het Engels raaigras polvormend is wordt er regelmatig geslit. Op de zandgrond in Wouw worden de fairways gevertidraind met pennen van 40 cm lang en 26 mm dik. Op de stugge klei in Goes kun je dat vergeten. In plaats dat de pennen de grond ingaan, komt de machine omhoog en draait door de trilling de aandrijving kapot. Schudfreesen is dan de uitkomst, ook op de tees en voorgreens. Zeg maar alles met klei in de ondergrond.

Wintergreens

Hoe om te gaan met wintergreens wordt deels bepaald door de grondsoort, deels ook door de weersomstandigheden en ook door de bezetting van de baan. Natte plekken op klei worden gauw vertrapt. Zand kan iets meer hebben. Vooral opdooien na vorst is zowel op zand als klei funest omdat de bovenlaag dan helemaal niks kan hebben. Op de Wouwse Plantage worden met de handmaaier wintergreens uitgemaaid. Dat begint de tweede week van september op een lengte van 10 mm en dan verder terug maaien naar 8 mm. Een enkele keer wordt er een wintergreen op een voorgreen gelegd, maar dat kan alleen waar het niet al te nat is. De tees worden apart voorop gezet. Zo'n stukje mogen de spelers dan stuk slaan. In het voorjaar is dat weer te herstellen. Op de par 3 holes wordt een mat gelegd. Op de Goese Golf is de kleigrond veel gevoeliger en liggen er overal stelconplaten in de schelpenpaden. Die liggen waterpas en daar komt dan in de winter een mat op om af te slaan. Een schelpenpad is ook weer typisch iets voor een type baan als de Goese Golf en vergt in de winter zijn onderhoud. Vlak schuiven omdat schelpen vooral in bochten wat opzij worden gereden en aanvullen. Vijf vrachtwagens per jaar gaan er in. Op een typische bosbaan zijn er meer zandpaden en omdat er veel snoeihout vrij komt worden veel snippers op de paden gebruikt. De wintergreens liggen op de Goese Golf permanent. Die worden ook extra belucht en bezand, hoewel ze niet zoals een

zomergreen apart zijn aangelegd. De wintergreen ligt permanent omdat die ook wordt gebruikt als er onderhoud is. Verder zijn de wintergreens zowel in Goes als in Wouw in principe alleen in gebruik tijdens opdooi. Vervangende green vinden ze op de de Goese een meer toepasselijke naam. 'Wintergreen tenzij' is de aanduiding die op de Wouwse Plantage wordt gegeven. Alleen als het niet anders kan, wordt op de wintergreen gespeeld. Alleen in de winter staan er witte lijnen langs de greens op de Wouwse Plantage. Op de Goese Golf staan ze het hele jaar door. Geen kwestie van bos of polder, maar noem het maar de cultuur van de baan. Op de Wouwse Plantage gaan de spelers klagen als er steeds witte lijnen staan, op de Goese Golf vinden de spelers het onwennig als de lijnen er niet staan.

Snoeien en blazen

Op een bosbaan is in de winter net zoveel werk als in de zomer. Er is veel te snoeien en er is veel blad op te ruimen. Op de Wouwse Plantage wordt alle blad verzameld en afgevoerd. Tussen de bomen blazen zien ze in Wouw niet als een oplossing omdat het blad dan later toch weer terug op de baan kan waaien. Om de fairways op te ruimen is er enkele jaren geleden een 7 kuubs Trilo zuigwagen aangeschaft. In het begin van de herfst zijn 1 à 2 mensen een maand in de weer om de baan schoon te vegen. De greens en tees worden met een trekker-tje schoongebazen. Specifiek op de Wouwse Plantage zijn dennenappels en naalden een groot probleem. Het hele

Op een baan als de Goese Golf is ontwatering een belangrijk punt dat in de winter extra aandacht vraagt. Rondom ligt een sloot die goed zijn water af moet kunnen voeren en dus extra aandacht vraagt. Net als de drainages in de baan.

jaar door vallen er dennenappels op de greens. Nog lastiger zijn de naalden. Die willen in de grond prikken en blijven dan staan. Door te squeezen en tegelijk te blazen lukt het redelijk om de naalden te verwijderen, maar het blijft een lastige klus die veel tijd vraagt. Op de Goese Golf is snoeiwerk nu nog niet zo'n grote klus. Er is eerder nog meer werk om bomen en struiken te planten. Een aantal plantvakken zijn inmiddels al vervangen omdat er bij de aanleg fouten zijn gemaakt die nu tevoorschijn komen. En er is bewust voor gekozen om de plantvakken te houden. Omdat de wind vrij

constant uit het westen komt zijn de bomen zo geplant dat het meeste blad vanzelf al van de baan waait. En de beplanting is zo aangelegd dat de baan weinig last heeft van schaduw. Een punt dat op een polderbaan als de Goese Golf weer specifiek speelt is het onderhoud aan de ontwatering. De sloten rondom moeten worden gemaaid en open gehouden. En wat in Goes ook specifiek speelt, is ijzer in het grondwater. Dat zorgt gauw voor verstopping in de drainages die daarom regelmatig een keer worden doorgespoten. Afsluiten en aftappen van de beregening is in door het milde klimaat

pas laat in de winter een keer nodig. Een ander punt dat weer typisch is voor de situatie op de Goese Golf is de steeds grotere overlast door wild. Onder andere meerkoeten en ganzen die het gras vervuilen en dit jaar voor het eerst ook flink wat konijnen die het vooral hebben voorzien op de randen van de bunkers. Geen baan is hetzelfde, en ook het weer is niet ieder jaar gelijk. Maar door op tijd op veranderingen in te spelen, komt de baan de winter door en kunnen de spelers met plezier blijven spelen. 🌱

Martin Smits is freelance journalist mechanisatie, Biddinghuizen

De klei op de Goese Golf had gebrek aan lucht in de grond. Door te beluchten met een schudfrees op de fairways is dit verbeterd. Ook wordt er regelmatig geslit. Pennen gaan de grond niet in.

Foto's: Goese Golf